

cos interlocutores habituais na aula ou falantes nativos.

3. Comprender a información xeral e específica de diversos textos escritos auténticos e adaptados e de extensión variada, identificando datos, opinións, argumentos, informacións implícitas e intención comunicativa do autor.

A través deste criterio apreciárase a capacidade do alumnado para comprender os textos máis usuais e útiles da comunicación escrita, ou textos literarios e de divulgación que traten temas relacionados coa cultura e a sociedade dos países onde se fala a lingua estranxeira estudada, aplicando as estratexias adquiridas e progresando noutras novas como a realización de inferencias directas.

Con este criterio tamén se avalúa a capacidade para ler de forma autónoma textos de maior extensión co fin de consultar ou buscar información sobre contidos diversos, para aprender, ou por pracer ou curiosidade, facendo uso correcto de dicionarios e doutras fontes de información en soporte papel ou dixital.

4. Redactar con certa autonomía textos diversos cunha estrutura lóxica, utilizando as convencións básicas propias de cada xénero, o léxico apropiado ao contexto e os elementos necesarios de cohesión e coherencia, de maneira que sexan facilmente comprensibles para o lector.

Trátase de apreciar a capacidade para comunicarse por escrito de forma ordenada, iniciándose na produción de textos libres (avisos, correspondencia, instrucións, descrições, relatos de experiencias, noticias...) cunha estrutura adecuada, lóxica e prestando especial atención á planificación do proceso de escritura.

En todos os escritos, en papel ou soporte dixital, avaliarase a progresiva utilización das convencións básicas de cada xénero e a presentación clara, limpa e ordenada.

5. Utilizar de forma consciente os coñecementos adquiridos sobre o sistema lingüístico da lingua estranxeira en diferentes contextos de comunicación, como instrumento de autocorrección e de autoavaliación das producións propias orais e escritas e para comprender as producións alleas.

Este criterio avalúa a capacidade para aplicar os seus coñecementos sobre o sistema lingüístico e reflexionar sobre a necesidade da corrección formal que fai posible a comprensión tanto das súas propias producións como das alleas.

6. Identificar, utilizar e explicar estratexias utilizadas, poñer exemplos doutras posibles e decidir sobre as máis axeitadas ao obxectivo da aprendizaxe.

Este criterio pretende avaliar se as alumnas e os alumnos utilizan as estratexias que favorecen o proceso de aprendizaxe, como a aplicación autónoma de formas diversas para almacenar, memorizar e revisar o léxico; o uso cada vez máis autónomo de dicionarios, recursos bibliográficos, informáticos e dixitais; a aná-

lise e a reflexión sobre o uso e o significado de diferentes formas gramaticais mediante comparación e contraste coas linguas que coñece, a utilización consciente das oportunidades de aprendizaxe na aula e fóra dela, a participación na avaliación da propia aprendizaxe ou o uso de mecanismos de autocorrección.

7. Usar as tecnoloxías da información e a comunicación con certa autonomía para buscar información, producir textos a partir de modelos, enviar e recibir mensaxes de correo electrónico e para establecer relacións persoais orais e escritas, mostrando interese polo seu uso.

Trátase de valorar con este criterio a capacidade de utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación como ferramenta de comunicación e de aprendizaxe en actividades habituais de aula e para establecer relacións persoais tanto orais como escritas.

8. Identificar e describir os aspectos culturais máis relevantes dos países onde se fala a lingua estranxeira e establecer algunhas relacións entre as características máis significativas dos costumes, usos, actitudes e valores da sociedade falante da lingua en estudo e a propia, e amosar respecto cara a elas.

Este criterio pretende comprobar se coñecen algunhas mostras significativas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira, se establecen semellanzas e diferenzas e se valoran e respectan patróns culturais distintos aos propios.

9. Reformular na lingua propia o sentido dun texto, oral ou escrito, sobre temas previamente traballados na aula, para facelo comprensible a interlocutores que descoñecen a lingua estranxeira en estudo.

Trátase de avaliar a capacidade de facer mediación entre persoas interlocutoras que non poden entenderse polo descoñecemento da lingua, facendo equivalencia dunha lingua a outra ou dando explicacións do significado do texto.

Segunda lingua estranxeira.

Introdución.

A Unión europea defínese a si mesma como unha comunidade multilingüe. O concepto de multilingüismo fai referencia tanto á capacidade dunha persoa para utilizar varios idiomas como á coexistencia de diferentes comunidades lingüísticas nunha zona xeográfica determinada. Na nosa comunidade, o estudo de varias linguas estranxeiras en contexto escolar ten unha finalidade que supera o simple multilingüismo. Adoptando o enfoque plurilingüe promovido polo Marco Común Europeo de Referencia, a presenza de varias linguas estranxeiras no currículo da educación secundaria obrigatoria pon énfase no feito de que o individuo, conforme se amplía a súa experiencia lingüística e o contacto coas linguas doutros pobos, non garda linguas e culturas en compartimentos mentais estancos, senón que desenvolve unha competencia comunicativa denominada plurilingüe porque a conforman todos os seus coñecementos e experiencias lin-

güísticas e porque nela as linguas aprendidas se relacionan entre si e interactúan.

O Consello de Europa no seu documento Marco de Referencia Europeo das Linguas considera a aprendizaxe das linguas estranxeiras como unha prioridade para os cidadáns e cidadás de Europa xa que favorecerá a construción dunha Europa pluricultural e plurilingüe promovendo o coñecemento das distintas linguas e culturas e así aumentar o respecto por estas e a interacción entre a cidadanía europea. Neste mesmo documento especifícanse as distintas etapas de aprendizaxe dunha lingua para acadar a competencia lingüística necesaria para levar a cabo tarefas comunicativas en distintas situacións, tanto oralmente como na escrita así como a adquisición de distintas estratexias para que a comunicación teña efecto e para mellorar a propia aprendizaxe das linguas.

Mediante o estudo de linguas estranxeiras, o alumnado debe adquirir competencia comunicativa nesas linguas e desenvolver unha certa tolerancia e competencia sociocultural que lle permita actuar con propiedade nun contexto sociocultural propio da outra cultura. Todo isto ha facilitar a mobilidade plena das persoas e o intercambio democrático de ideas.

Deste modo preténdese dar á aprendizaxe de linguas estranxeiras a súa dimensión de contribución á construción da identidade persoal libre e responsable do noso alumnado. Esta debe caracterizar, por outra parte, ao cidadán europeo, aberto a todas as linguas e culturas, aberto aos demais, e capaz de integrar as informacións que lle chegan a través da variedade de linguas e culturas coas que entra en contacto.

Ao iniciar esta etapa de educación secundaria obrigatoria, o alumnado entrará posiblemente en contacto por primeira vez cunha segunda lingua estranxeira. Trátase pois nos primeiros cursos de familiarizalo con ela para a súa utilización en situacións de comunicación sinxelas e, progresivamente, lograr un dominio comunicativo suficiente para desenvolverse en situacións sinxelas e habituais da vida cotiá, e tamén noutras conectadas coas súas motivacións e intereses.

Os contidos e criterios de avaliación deste currículo están distribuídos por cursos, cunha gradación de nivel de logro que segue as recomendacións do Marco Común Europeo de Referencia. Esta especificación de contidos para cada curso debe ser interpretada como un continuo de partes unidas entre si no que se irán construíndo progresivamente as aprendizaxes das distintas habilidades comunicativas.

En cada curso, os contidos están estruturados en catro bloques entendidos, non obstante, como un todo inseparable na práctica da competencia comunicativa: os bloques 1 e 2 refírense ás habilidades, tamén denominadas actividades lingüísticas, e ás estratexias que as poñen en funcionamento. Entre estas atópase a iniciación á actividade de mediación informal, como medio de entendemento intercultural. O bloque 3 establece os coñecementos da lingua e as estratexias de aprendizaxe necesarias para realizar as actividades

lingüísticas ou destrezas e, finalmente, o bloque 4 refírese aos aspectos relacionados cos costumes, formas de relación social, usos, actitudes, valores, crenzas e particularidades dos países nos que se fala a lingua estranxeira. Cómpre sinalar o valor esencial deste bloque para promover a tolerancia e a aceptación de formas de vida diferentes cunha perspectiva pluricultural.

A contribución desta a materia á adquisición das competencias básicas realízase nos mesmos termos que a da primeira lingua estranxeira.

Obxectivos.

O ensino da segunda lingua estranxeira nesta etapa terá como obxectivo o desenvolvemento das seguintes capacidades:

1. Comprender mensaxes orais claras e sinxelas, relativas ás situacións de comunicación máis habituais ou que conteñan información básica sobre o contorno próximo familiar e social e producidas por falantes ou por medios de reprodución e de comunicación.

2. Utilizar oralmente a lingua estranxeira co fin de satisfacer necesidades básicas de comunicación tanto en interaccións reais e propias da aula, como en interaccións simuladas que reproduzan situacións reais cotiás e interaccións sociais básicas, producindo textos comprensibles e amosando interese por comprender e facerse comprender.

3. Comprender mensaxes escritas relativas a situacións habituais de comunicación expresadas en diferentes tipos de texto, identificando cunha finalidade comunicativa concreta as informacións globais e específicas que transmiten os textos.

4. Escribir textos sinxelos con cohesión e coherencia e que respecten as regras do código escrito.

5. Ler de forma comprensiva e cada vez cun maior grao de autonomía textos adecuados ás capacidades e intereses co fin de obter informacións requiridas previamente.

6. Reflexionar sobre o funcionamento do sistema lingüístico na comunicación e valoralo como elemento que facilita a aprendizaxe e mellora as producións propias.

7. Comparar distintos aspectos socioculturais característicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, identificando trazos básicos e evitando os estereotipos, e incidindo nos trazos característicos da cultura galega para cumprir, se é o caso, o papel de intermediario lingüístico e cultural, abordando con eficacia a resolución de malentendidos interculturais.

8. Usar estratexias de aprendizaxe xa aprendidas noutras linguas e desenvolver e ampliar outras mediante a comparación e contraste entre as diferentes linguas do currículo, aplicando a experiencia previa nesas linguas á aprendizaxe da segunda lingua estranxeira.

Contidos.

Primeiro curso.

Bloque 1. escoitar e falar.

* Comprensión de mensaxes orais sinxelas e básicas para realizar actividades da aula.

* Comprensión de textos orais sinxelos gravados ou en diferentes soportes multimedia, conectados cos seus intereses e apoiados con imaxes, sons e xestos.

* Achegamento a aspectos elementais fonéticos, do ritmo, acentuación e entoación da nova lingua.

* Participación con actitude de colaboración en situacións de comunicación sinxelas e básicas, reais ou simuladas, seguindo modelos e empregando respostas verbais ou non verbais.

* Memorización de producións orais breves significativas (saúdos, rutinas para iniciar ou manter a quen- da de palabra, fórmulas orais breves para manter a atención...).

* Interese por empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación (saúdo, despedi- da, presentacións, felicitación ás persoas da aula nos seus aniversarios, expresións básicas de estados de ánimo...).

* Utilización das estratexias básicas que favorecen a comprensión e expresión oral: uso do contexto visual e non verbal e dos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira.

* Valoración da lingua estranxeira como instrumen- to para comunicarse e para achegarse a persoas dou- tras culturas.

* Valoración positiva das intervencións orais propias e alleas.

* Recoñecemento e aprendizaxe de formas básicas de relación social en lingua estranxeira.

Bloque 2. Ler e escribir.

* Asociación e identificación de grafa, pronuncia, fonema e significado a partir de modelos escritos, de imaxes, con palabras coñecidas e relacionadas con temas próximos ao alumnado, en situacións contextua- lizadas empregando diferentes recursos visuais e informáticos.

* Lectura e comprensión de diferentes mensaxes, (tiras de banda deseñada, karaoke, menús, instrucións dun xogo, mensaxes de correo electrónico, xogos de pistas, anuncios publicitarios) e adaptadas á súa com- petencia lingüística, en soporte papel e dixital, para utilizar información global e específica no desenvolvemento dunha tarefa ou polo placer da lectura.

* Escritura de palabras e enunciados moi sinxelos e coñecidos previamente en producións orais utilizando distintos medios (xogos visuais e informáticos nos que o alumnado teña que formar palabras e asocialas con imaxes, modelos, textos para completar) coa intención

de compartir información ou cunha intención lúdica e/ou funcional.

* Uso de programas informáticos educativos para ler, escribir e presentar mensaxes sinxelas.

* Interese polo coidado na presentación dos textos escritos.

* Valoración positiva dos textos escritos propios e os do resto das persoas da aula, colaborando na súa pro- ducción e exposición e integrando estas na rutina dia- ria (carteis, calendario, cartafol colectivo).

* Uso de distintas fontes, en soporte papel, dixital ou multimedia, para obter información co fin de realizar tarefas individuais ou en grupo.

Bloque 3. Coñecementos da lingua

Coñecementos lingüísticos

* Identificación de elementos morfolóxicos básicos e habituais no uso da lingua como o substantivo, verbo, adxectivo, adverbio, preposición, e conectores básicos de adición -e, ou, tamén...

* Identificación e uso de expresións comúns, de fra- ses feitas sinxelas relativas ao saúdo, á despedida, ás presentacións, aos parabens de aniversario, e de léxi- co relativo a contextos concretos e cotiáns de priorida- de inmediata (información persoal básica, material e instrucións de aula, materias escolares, actividades de lecer, trazos básicos físicos e de personalidade).

* Identificación de antónimos básicos e de uso habi- tual.

* Uso de estruturas lingüísticas e funcións comuni- cativas básicas relacionadas con situacións cotiáns.

* Identificación de sons e grafías de fonemas e pro- ducción de trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización...).

* Recoñecemento e produción comprensible de patróns moi básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.

* Soletreo do nome, enderezo, nacionalidade e outros datos persoais.

Reflexión sobre a aprendizaxe.

* Aplicación de estratexias básicas para organizar, adquirir, recordar e utilizar léxico.

* Uso guiado de estratexias que permiten a adquisi- ción de novos coñecementos e a súa integración na propia competencia: observación, repetición, memori- zación utilizando estratexias de agrupación léxica, imaxes e representacións visuais de sons.

* Uso de estratexias para producir lingua adecuada- mente: repetición por imitación e recoñecemento e uso de modelos da lingua estranxeira.

* Reflexión guiada sobre o uso e o significado das formas gramaticais axeitadas a distintas intencións comunicativas.

* Uso de estratexias de autoavaliación e autocorrección das producións orais e escritas propias.

* Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva para superalo.

* Organización do traballo persoal como estratexia para progresar na aprendizaxe.

* Interese por aproveitar as oportunidades de aprendizaxe creadas no contexto da aula e fóra dela.

* Participación activa e cooperativa en actividades e traballos grupais.

* Conianza e iniciativa para expresarse oralmente e na escrita.

Bloque 4. Aspectos socioculturais e consciencia intercultural.

* Recoñecemento e valoración da lingua estranxeira como instrumento de comunicación na aula, ou con persoas doutras culturas.

* Identificación dos principais costumes e trazos da vida cotiá propios doutros países e culturas onde se fala a lingua estranxeira.

* Comparación de aspectos da vida cotiá dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, evitando os estereotipos.

* Uso de fórmulas de cortesía axeitadas nos intercambios sociais.

* Coñecemento de trazos moi básicos dos países da unión europea e identificación das linguas que se falan neles.

* Valoración do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas.

* Toma de conciencia da diversidade lingüística e cultural europea e aceptación da propia pertenza a esta, evitando actitudes etnocéntricas.

Criterios de avaliación.

1. Comprender as informacións específicas máis relevantes de mensaxes orais sinxelas e básicas emitidas cara a cara, gravadas ou en soporte multimedia, sobre situacións habituais de comunicación, se se fala moi a modo e con moita claridade.

A través deste criterio trátase de avaliar se se é quen de seguir instrucións ou indicacións, de identificar persoas, obxectos e lugares descritos cun vocabulario básico. Igualmente, preténdese avaliar que o alumnado recoñece as funcións básicas dunha situación de comunicación (saudar, expresar a opinión, o acordo/desacordo; agradecer, invitar, chamar a atención, pedir colaboración, preguntar e dar un prezo...) e o estado de ánimo dos falantes. Valorarase especialmente a utilización de estratexias básicas de comprensión das mensaxes orais.

2. Comunicarse oralmente (en parella, en pequeno grupo, en gran grupo) coa facilidade suficiente para satisfacer as necesidades de comunicación básicas de

interacción na aula e participar en simulacións breves e sinxelas sobre temas coñecidos ou traballados previamente.

Este criterio avalía a capacidade de comunicarse oralmente participando en conversas, reais ou simuladas, tanto nas relacións de aula como sobre temas coñecidos (o lecer, a vivenda, o tempo meteorolóxico, os alimentos, os gustos...). Estas consistirán esencialmente en facer e contestar preguntas, intercambiar ideas e información e describir persoas, obxectos, actividades diarias e lugares utilizando os recursos lingüísticos e os modelos de interacción adquiridos e as estratexias de cooperación que aseguren a comunicación (preguntar, soletrear...), amosando interese pola comunicación cos demais.

As producións poderán ter incorreccións léxicas, morfosintácticas ou fonéticas que non dificulten a comunicación.

3. Identificar e interpretar palabras e enunciados sinxelos pero contextualizados en situacións de comunicación significativas para o alumnado como mensaxes multimedia, historias curtas, tarxetas de felicitación, anuncios e carteis, aprendidos con anterioridade na súa forma oral ou xa traballados nas outras linguas do currículo.

Trátase de valorar a capacidade do alumnado de relacionar a forma escrita coa forma oral, recorrendo ás diversas linguaxes que acompañarán as palabras e enunciados (imaxes, xestos, sons, disposición dos textos). A identificación destas noutros contextos e a relación coas aprendizaxes previas noutras linguas será clave para a valoración positiva da aprendizaxe.

4. Producir mensaxes significativas sinxelas de xeito guiado en papel ou en formato dixital cunha finalidade comunicativa e con axuda de modelos que previamente foran aprendidos oralmente.

Avaliarase a capacidade de escribir enunciados sinxelos a partir dun modelo, substituíndo unha palabra ou expresión por outra para unha funcionalidade ou tarefa determinada (felicitar, informar, saudar, escribir un cartel...) tanto de forma manuscrita como en formato dixital.

5. Na propia lingua, comparar aspectos da vida cotiá dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, identificando trazos moi básicos e evitando os estereotipos.

Trátase de avaliar o interese por coñecer a outra cultura e a consciencia do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas. Valorarase especialmente a conciencia da diversidade lingüística e cultural europea, a aceptación da propia pertenza a esta, evitando actitudes etnocéntricas. Dada a dificultade lingüística de expresarse na lingua estranxeira, proporáanse actividades de avaliación na lingua propia posto que non é a competencia lingüística a que este criterio pretende avaliar.

Segundo curso.

Bloque 1. escoitar e falar.

* Comprensión de mensaxes orais de progresiva complexidade articuladas con claridade e pausadamente, para realizar actividades da aula.

* Comprensión de textos orais de dificultade crecente-diálogos, anuncios, información meteorolóxica, localización dunha persoa, obxecto ou lugar- conectados cos seus intereses en soporte audiovisual e multimedia, para extraer información global e algunha específica.

* Identificación e dominio progresivo de aspectos fonéticos, do ritmo, acentuación e entoación da lingua estranxeira como aspectos fundamentais para a comprensión e a produción oral.

* Participación en situacións reais ou simuladas de comunicación (conversas telefónicas, peticións, auto-presentación e presentación doutras persoas, compra-venta, identificación e localización de persoas, obxectos e lugares) dando respostas verbais e non verbais que supoñan unha elección entre un repertorio cada vez máis amplo de posibilidades, en contextos progresivamente menos dirixidos.

* Utilización das convencións propias do proceso comunicativo: prestar atención á persoa que fala, quendas de palabra, contacto visual, actitude positiva e adecuación da resposta á intervención das outras persoas.

* Utilización das estratexias básicas para apoiar a comprensión e expresión oral: uso do contexto visual e non-verbal e dos coñecementos previos sobre o tema ou a situación transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira e solicitando repeticións para asegurar a comprensión.

* Valoración positiva das intervencións orais propias e alleas na lingua estranxeira como instrumento para comunicarse e coñecer outras culturas.

Bloque 2. Ler e escribir.

* Asociación de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos e expresións orais coñecidas e consolidación das asociacións grafía-son das mensaxes empregadas en situacións funcionais de comunicación.

* Lectura e comprensión de diferentes mensaxes significativas (entrevistas de personaxes de interese, bitácoras, instrucións dun novo xogo, mensaxes de correo, narración dun suceso, historias curtas...) en soporte papel e dixital, adaptadas á competencia lingüística do alumnado, para utilizar información global e específica, no desenvolvemento dunha tarefa ou proxecto ou para gozar da lectura.

* Comprensión xeral e identificación de informacións específicas, solicitadas previamente, en diferentes tipos de textos sinxelos auténticos e adaptados, en soporte papel e dixital, sobre diversos temas axeitados á súa idade, que vehiculen aspectos socioculturais dos países onde se fala a lingua estranxeira.

* Uso guiado de estratexias de lectura (utilización das imaxes, títulos e outras informacións visuais, e dos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación transferidos desde as linguas que coñece o alumnado), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas.

* Lectura expresiva e escritura de textos propios de situacións cotiás próximas como invitacións, felicitacións, notas, avisos, billetes de transporte, entradas, etiquetas, xogos.

* Composición de textos sinxelos a partir de modelos, empregando expresións e enunciados moi coñecidos oralmente, para transmitir información, ou con intencións comunicativas propias da vida diaria.

* Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para ler e transmitir información (webs, programas multimedia, correo electrónico).

* Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos valorando o sentido estético dos mesmos.

* Interese por cooperar na utilización da lingua estranxeira na súa forma escrita na aula, por expoñela como recordatorio visual e para a aprendizaxe de novas palabras e expresións (carteis para identificar os obxectos e espazos da aula, calendario, normas de xogos...).

* Iniciación ao coñecemento e uso das estratexias básicas para producir textos (elección da persoa destinataria, finalidade, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final) a partir de modelos moi estruturados e con axuda.

Bloque 3. Coñecementos da lingua.

Coñecementos lingüísticos.

* Identificación de elementos morfolóxicos básicos e habituais no uso da lingua como o substantivo, verbo, adxectivo, adverbio, preposición, e conectores básicos de adición - e, ou, tamén..., enumeración e clasificación -en primeiro lugar, a continuación, logo, finalmente.

* Identificación e uso de expresións comúns, de frases feitas sinxelas relativas ao tempo meteorolóxico, gustos, localización espacio-temporal, lugares e de léxico relativo a contextos concretos e cotiáns de prioridade inmediata (comida e bebida, actividades cotiás e de lecer, o corpo e o estado físico...).

* Identificación de antónimos básicos e de uso habitual.

* Recoñecemento e pronuncia intelixible de fónemas básicos.

* Recoñecemento e produción comprensible de patróns básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.

Reflexión sobre a aprendizaxe.

* Ampliación de estratexias para organizar, adquirir, lembrar e utilizar léxico.

* Uso de estratexias que permiten a adquisición de novos coñecementos e a súa integración na propia competencia: memorización, identificación de necesidades, inferencia.

* Uso de estratexias para producir lingua adecuadamente: repetición por imitación e recoñecemento e uso de modelos da lingua estranxeira.

* Uso de recursos para a aprendizaxe como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas ou tecnoloxías da información e da comunicación.

* Reflexión sobre o uso e o significado das formas gramaticais axeitadas a distintas intencións comunicativas.

* Participación en actividades de avaliación compartida, na avaliación da propia aprendizaxe e uso de estratexias de autocorrección.

* Organización do traballo persoal como estratexia para progresar na aprendizaxe.

* Interese por aproveitar as oportunidades da aprendizaxe creadas no contexto da aula e fóra dela.

* Participación activa en actividades e traballos grupais.

* Confianza e iniciativa para expresarse oralmente e na escrita.

Bloque 4. Aspectos socioculturais e consciencia intercultural.

* Recoñecemento e valoración da lingua estranxeira como instrumento de comunicación internacional.

* Identificación e respecto cara aos costumes e trazos da vida cotiá propios doutros países e culturas onde se fala a lingua estranxeira respecto a patróns culturais existentes en Galicia.

* Iniciación á competencia intercultural mediante a identificación de aspectos socioculturais básicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira coas culturas do alumnado, se é o caso, analizándoos comparativamente, evitando os estereotipos e incidindo nos trazos característicos da cultura galega.

* Valoración do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas.

* Respetto pola cultura da lingua estranxeira en comparación coa galega, acadando unha consciencia intercultural que supere os estereotipos.

* Toma de conciencia da diversidade lingüística e cultural europea e aceptación da propia pertenza a esta, evitando actitudes etnocéntricas.

Criterios de avaliación.

1. Comprender a idea xeral e informacións específicas de mensaxes orais emitidas cara a cara ou procedentes de distintos medios audiovisuais, sobre temas coñecidos e articulados con claridade e pausadamente.

Este criterio avalía a capacidade para comprender a idea xeral e detalles específicos de mensaxes breves e conversacionais, ben adaptadas, e ben auténticas e sinxelas, sobre temas familiares -descrición de persoas, obxectos, lugares e accións, concreción de citas, expresión de estados de saúde...- tanto emitidos cara a cara como por distintos medios audiovisuais. Valorárase especialmente a utilización de estratexias básicas de comprensión das mensaxes orais.

2. Participar con progresiva autonomía en conversacións espontáneas relativas ás necesidades na aula, e en simulacións nas que se narre ou describa experiencias persoais, plans e proxectos, empregando estruturas moi sinxelas, as expresións máis usuais de relación social nos rexistros familiar e neutro, o vocabulario básico dos temas e ámbitos estudados e unha pronuncia comprensible que non impida a comunicación.

Con este criterio avalíase a capacidade para desenvolverse en situacións interactivas habituais de clase (pedir información e aclaración, pedir permiso, traballar en grupo, etc.) e as creadas polo profesor (xogos, simulacións, xogos de rol, comunicacións mediante as novas TIC, etc.). Valorárase a utilización das estratexias básicas para apoiar a comprensión e expresión oral: uso do contexto visual e non-verbal, soletreo e solicitude de repeticións para asegurar a comprensión.

3. Participar comprensivamente en situacións de comunicación escritas (da vida da aula ou simuladas), respectando as normas básicas dos intercambios escritos e empregando formas lingüísticas e non-lingüísticas.

Avalíase con este criterio a capacidade de interaccionar en situacións comunicativas necesarias na vida diaria (pedir algo, cubrir un formulario, aceptar unha invitación...). Atenderase tamén á actitude coa que se participa nos intercambios: mirar a quen se dirixe e o interese pola composición de textos a partir de modelos.

4. Comprender o significado global e algunhas informacións específicas de textos sinxelos sobre temas diversos, motivadores e adaptados á competencia lingüística dos alumnos e alumnas, en soporte papel e dixital.

Con este criterio avalíase a capacidade de extraer información global e específica, con axuda de estratexias fundamentais de comprensión escrita, como usar elementos do contexto lingüístico e non-lingüístico e transferir coñecementos das linguas que coñece, así como a adquisición do léxico previamente traballado.

5. Producir mensaxes escritas significativas nas que aparezan enunciados e textos curtos a partir de modelos, cunha finalidade determinada e cun formato pre-establecido, tanto en soporte papel como dixital.

Este criterio intenta valorar a capacidade de escribir textos diversos como notas, instrucións ou normas, cartas, carteis, folletos, cómics ou descricións sinxelas con corrección ortográfica. Avaliarase a capacidade de utilizar o modelo ou guía para producir un texto con

certo grao de autonomía, atenderase tamén ao interese pola presentación limpa e ordenada do texto.

6. Na propia lingua, comparar aspectos da vida cotiá dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos do propio país, identificando trazos básicos e evitando os estereotipos.

Trátase de avaliar a competencia intercultural, o interese por coñecer a outra cultura e a consciencia do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas. Valorarase especialmente a consciencia da diversidade lingüística e cultural europea, a aceptación da propia pertenza a esta, evitando actitudes etnocéntricas. Dada a dificultade lingüística de expresarse na lingua estranxeira, propóranse actividades de avaliación na lingua propia, posto que non é a competencia lingüística a que este criterio pretende avaliar.

Terceiro curso.

Bloque 1. escoitar e falar.

* Comprensión global e específica de textos orais auténticos ou pedagóxicos de progresiva complexidade articulados con claridade e ritmo pausado e acentuación estándar relacionados coas actividades propias da aula, cos intereses dos rapaces e das rapazas, e cos seus sentimentos, desexos e gustos (entrevistas a persoas coñecidas, sucesos, relato oral do que se está facendo, vendo ou escoitando, relato da vida diaria de compañeiros/as e de persoas doutras culturas).

* Interese pola pronuncia coidada, ritmo, entoación e acentuación adecuadas como aspectos fundamentais para a comprensión e a produción oral.

* Participación activa en situacións cotiás sinxelas de comunicación espontáneas, relacionadas coas actividades de aula, e planificadas (decidir sobre un asunto, facer peticións, organizar a actividade, traballar en equipo, pedir aclaracións ou axuda, expoñer un tema...), respectando e empregando as convencións propias do proceso comunicativo.

* Participación nas situacións de comunicación con pronuncia e entoación axeitadas para conseguir a comunicación, e colaborando co seu interlocutor para facilitarlle a comprensión, utilizando adecuadamente os conectores lóxicos, temporais, de causa e de comezo e peche do discurso.

* Confiianza no uso das estratexias básicas para apoiar a comprensión e expresión oral: uso do contexto visual e non-verbal e dos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira, e solicitando repeticións e reformulacións para asegurar a comprensión.

* Interese por empregar a lingua estranxeira e por aprender o seu uso en novas situacións de comunicación de progresiva complexidade, atendendo á corrección e á adecuación das expresións.

* Valoración das actividades realizadas fóra da aula nas que a lingua empregada sexa a lingua estranxeira.

* Valoración das linguas como medio para comunicarse e relacionarse con compañeiros e compañeiras doutros países, como recurso de acceso á información, e como instrumento de enriquecemento persoal ao coñecer culturas e maneiras de vivir diferentes.

* Actitude crítica ante as desigualdades amosadas nas mensaxes procedentes dos diferentes medios de comunicación social, audiovisuais e multimedia.

Bloque 2. Ler e escribir.

* Comprensión de instrucións básicas para a resolución de actividades presentadas por escrito.

* Comprensión da información xeral e específica en diferentes tipos de textos, auténticos e adaptados, breves, en soporte papel e dixital, sobre asuntos familiares, que vehiculen aspectos socioculturais dos países onde se fala a lingua estranxeira en resposta a unha tarefa previamente coñecida.

* Recoñecemento da idea principal dun texto sinxelo, distinguindo os distintos núcleos de información e as relacións lóxicas de cohesión e coherencia establecidas entre eles (conectores textuais e estratexias de progresión do tema).

* Uso progresivamente autónomo de estratexias de lectura (utilización dos elementos do contexto visual e dos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación transferidos desde as linguas que se coñecen previamente), identificando a información máis importante, deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas e empregando dicionarios ou tradutores dixitais.

* Exploración das posibilidades expresivas da lectura de mensaxes nas que a expresividade sexa ingrediente fundamental para a comprensión e goce destas (breves obriñas de teatro, chistes, poemas, cancións, conversas da vida cotiá...).

* Actitude crítica ante as mensaxes procedentes dos medios de comunicación social e da internet e identificación de valores e ideas subliminais que supoñan calquera tipo de discriminación ou manipulación.

* Interese pola lectura autónoma de textos en lingua estranxeira para obter información e goce.

* Lectura e escritura de textos propios de situacións comunicativas habituais de relación social, de medios de comunicación e de textos para aprender e para informarse.

* Valoración da lingua estranxeira como instrumento para comunicarse por escrito con rapaces e rapazas doutros lugares (chat e correo electrónico) e para aprender costumes e aspectos culturais propios dos países onde se fala a lingua estranxeira e doutros nos que se estuda a lingua estranxeira (manifestacións artísticas e musicais, danzas, festivais, paisaxe, climatoloxía, patrimonio histórico, comidas, deportes, xogos tradicionais e actividades de lecer...).

* Produción de textos escritos sobre temas de interese elaborados, seguindo as secuencias do proceso de produción (planificación, xeración de ideas, textualización e revisión), tanto de forma individual como cooperativa, (buscando neste caso que o resultado se aca-de a través da negociación entre o grupo), utilizando as tecnoloxías da información para a produción destes.

* Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos propios e alleos valorando o seu sentido estético.

* Composición de textos de creación propia asociados a distintas situacións de comunicación, progresivamente máis extensos e ricos en léxico e estruturas, seguindo as secuencias do proceso de produción (planificación, xeración de ideas, textualización -organización en parágrafos, e revisión), con diversas intencións comunicativas (contar experiencias, sentimentos, preferencias, regular normas, informar de acontecementos, invitar a actuar con responsabilidade ecolóxica...).

* Interese por empregar as TIC para producir textos e presentacións coa finalidade de transmitir a outros rapaces e rapazas aspectos relacionados coa nosa identidade cultural (adaptando ou creando poemas, lendas, cancións e describindo lugares do contorno, personaxes da nosa cultura, xogos e festas populares...).

Bloque 3. Coñecementos da lingua.

Coñecementos lingüísticos.

* Uso de elementos morfolóxicos (substantivo, verbo, adxectivo, adverbio, pronomes, preposición, conectores de adición, enumeración, clasificación -primeiramente, finalmente- comparación e causativos que permitan recoñecer e formular enunciados.

* Uso progresivamente autónomo de expresións fixas, enunciados fraseolóxicos -preguntas por preferencias, expresión de opinións- e léxico sobre temas de interese persoal (traballos da xuventude, as festas, a amizade, as saídas, a compravenda...).

* Comprensión de palabras cos prefixos e sufixos máis habituais, e uso de antónimos.

* Uso de estruturas lingüísticas e funcións comunicativas asociadas a diferentes contextos propios da idade do alumnado.

* Uso guiado de esquemas textuais relativos a textos narrativos descritivos e instrucionais.

* Recoñecemento e produción intelixible de diferentes patróns de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.

Reflexión sobre a aprendizaxe.

* Aplicación de diferentes estratexias para organizar, adquirir, lembrar e utilizar léxico.

* Uso de estratexias que permiten a adquisición de novos coñecementos, a súa integración na propia competencia, e a súa progresiva reutilización: memoriza-

ción, recuperación, comparación con outras linguas coñecidas, transferencia.

* Uso de estratexias para producir lingua adecuadamente: repetición por imitación e recoñecemento e uso de modelos da lingua estranxeira.

* Organización e uso, cada vez máis autónomo, de recursos para a aprendizaxe como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas ou tecnoloxías da información e da comunicación.

* Análise e reflexión sobre o uso e o significado de diferentes formas gramaticais mediante comparación e contraste coas linguas que coñece o alumnado.

* Participación na avaliación da propia aprendizaxe e uso de estratexias de autocorrección.

* Valoración da capacidade persoal para progresar no coñecemento e no uso da lingua.

* Organización do traballo persoal como estratexia para progresar na aprendizaxe.

* Interese por aproveitar as oportunidades de aprendizaxe creadas no contexto da aula e fóra dela.

* Participación activa en actividades e traballos grupais ou individuais.

* Confianza e iniciativa para expresarse oralmente e na escrita.

Bloque 4. Aspectos socioculturais e consciencia intercultural.

* Valoración do uso da lingua estranxeira como medio para comunicarse con persoas de procedencias diversas.

* Identificación dos trazos comúns e das diferenzas máis significativas que existen entre os costumes, usos, actitudes e valores da sociedade cuxa lingua se estuda respecto a patróns culturais existentes en Galicia.

* Iniciación á competencia intercultural mediante a identificación de distintos aspectos socioculturais característicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira coas culturas, se é o caso, do alumnado, analizándoos comparativamente, evitando os estereotipos e incidindo nos trazos característicos da cultura galega.

* Coñecemento dalgúns trazos históricos e xeográficos dos países onde se fala a lingua estranxeira, obtendo a información por diferentes medios, entre eles a biblioteca, a internet e outras tecnoloxías da información e comunicación.

* Interese e iniciativa por comunicarse con falantes ou aprendices da lingua estranxeira utilizando soporte papel ou medios dixitais ou tecnoloxías da comunicación que permiten os intercambios orais e escritos.

* Valoración do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas.

* Interese e iniciativa na comunicación con falantes ou aprendices da lingua estranxeira, utilizando soporte papel, medios dixitais e informáticos.

* Toma de conciencia da diversidade lingüística e cultural europea e aceptación da propia pertenza á mesma, evitando actitudes etnocéntricas.

Criterios de avaliación.

1. Comprender a idea principal e algúns detalles relevantes de textos orais sinxelos sobre temas concretos e coñecidos polo alumnado, así como sobre temas relacionados con aspectos cotiáns e socioculturais relativos ao país ou países nos que se fala o idioma estudado, emitidos en contextos reais e simulados con claridade e ritmo e acentuación estándar.

Este criterio avalía a capacidade para comprender diálogos ou exposicións breves sobre temas coñecidos como lecer e tempo libre, trazos de personalidade, profesións e traballos, preferencias, experiencias persoais, organización da aula... Valorarase especialmente a utilización de estratexias básicas de comprensión das mensaxes orais.

2. Participar en conversas espontáneas relativas ás interaccións na aula, e en simulacións breves, relativas a situacións habituais, de interese persoal narrando, describindo, xustificando unha elección, e utilizando as convencións propias da conversa producindo un discurso con pronunciación e entoación comprensibles e vocabulario suficiente e as estratexias necesarias para desenvolverse na interacción.

Con este criterio avalíase a capacidade para desenvolverse en situacións interactivas amosando un uso progresivamente autónomo das estratexias adecuadas para reaccionar a preguntas e respostas, e comprender e facerse comprender mediante o uso das estratexias propias da comprensión e produción oral. Valorarase igualmente o establecemento de contactos sociais moi básicos requiridos en contextos formais de comunicación e o interese e iniciativa na comunicación.

3. Localizar en mensaxes escritas en diversos formatos, e relacionadas cos intereses dos alumnos e alumnas, información así como explícita e realizar inferencias directas baseadas no contexto.

Este criterio avalía a capacidade de ler e de identificar e entender información ou ideas relevantes explícitas en textos, máis complexos e extensos ca nos cursos anteriores, que traten temas do seu interese. Tamén se valora a habilidade para transcender o significado superficial e facer inferencias directas baseadas no texto, no contexto e na transferencia dos coñecementos doutras linguas.

4. Compoñer mensaxes escritas significativas atendendo ás persoas ás que van dirixidas, ao tipo de texto e á finalidade, tanto en soporte papel como dixital, e elaboradas de tanto de forma individual como forma cooperativa.

Trátase de avaliar a capacidade do alumnado de producir, a partir de modelos, textos curtos e diversos

sobre temas relacionados cos seus intereses atendendo aos diferentes elementos da comunicación. Terase en conta o uso de estruturas lingüísticas variadas, a amplitude de vocabulario e o uso de conectores de adición, enumeración, clasificación comparación e causativos na formulación dos enunciados.

Valorarase especialmente a atención prestada ás fases de produción do texto: planificación, xeración de ideas, textualización -organización en parágrafos-, e revisión, negociando no grupo para chegar ao resultado final, no caso de textos colaborativos.

5. Na propia lingua, comparar distintos aspectos socioculturais característicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, identificando trazos básicos e evitando os estereotipos e incidindo nos trazos característicos da cultura galega.

Trátase de avaliar a competencia intercultural, o interese por coñecer a outra cultura e a consciencia do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas. Valorarase especialmente o coñecemento dalgúns trazos socioculturais, históricos e xeográficos dos países nos que se fala a lingua estranxeira. Dada a dificultade lingüística de expresarse na lingua estranxeira, propóranse actividades de avaliación na lingua propia posto que non é a competencia lingüística a que este criterio pretende avaliar.

Cuarto curso.

Bloque 1. escoitar, falar e conversar.

* Comprensión detallada de textos emitidos dentro da aula relacionados coas actividades habituais, e de textos curtos gravados ou emitidos en soporte multimedia e articulados con claridade e ritmo e acentuación estándar.

* Obtención de información xeral de textos orais auténticos gravados e en soporte multimedia que conteñan vocabulario relativo a lugares, persoas, obxectos, acontecementos e accións ligados a temas de conversa habituais nesa idade escolar.

* Participación activa en situacións reais de comunicación ou simuladas empregando expresións cada vez máis complexas, baseadas en modelos e estruturas lingüísticas coñecidas (para falar da familia, doutras persoas, de actividades diarias, gustos, lugares e obxectos, con estrutura lóxica e con pronunciación intelixible que non impida a comunicación.

* Participación en conversas espontáneas, relacionadas coas actividades de aula, e en simulacións sinxelas e comúns con todo tipo de interaccións (parellas, grupos, equipos) dentro da aula, narrando historias ou describindo acontecementos, persoas e lugares, plans e citas, con pronuncia e entoación axeitadas para conseguir a comunicación, e colaborando co seu interlocutor para facilitarlle a comprensión, e utilizando adecuadamente os conectores básicos necesarios para asegurar a cohesión e coherencia do discurso.

* Uso de estratexias de cooperación na interacción e no traballo con outras persoas: colaborando cos demais na interacción, verificando a comprensión propia e a dos demais e cooperando activamente na realización das tarefas de comunicación.

* Consciencia no uso de estratexias de comprensión das mensaxes orais: uso do contexto verbal e non-verbal e dos coñecementos previos sobre a situación (quen fala a quen, con que intencións, onde, cando) que dan lugar a inferencias do significado baseadas no contexto; uso dos coñecementos referenciais sobre o tema, así como identificación de palabras clave.

* Uso de rutinas ou modelos de información que o destinatario vai recoñecer como narración, descrición ou instrucións.

* Comprensión do sentido dun texto e reformulación na propia lingua coa finalidade de facer o texto comprensible a un interlocutor próximo que descoñece a lingua estranxeira.

* Valoración das linguas como medio para comunicarse e relacionarse con compañeiros e compañeiras doutros países, como recurso de acceso á información, e como instrumento de enriquecemento persoal ao coñecer culturas e maneiras de vivir diferentes.

* Actitude crítica ante as desigualdades amosadas nas mensaxes procedentes dos diferentes medios de comunicación social, audiovisuais e multimedia.

Bloque 2. Ler e escribir.

* Comprensión de instrucións e indicacións sinxelas e de comentarios sinxelos aos seus traballos escritos.

* Comprensión da información xeral e específica de textos auténticos, en soporte papel e dixital, breves, que conteñan vocabulario frecuente sobre temas cotiáns de interese xeral, que vehiculen aspectos socioculturais dos países onde se fala a lingua estranxeira e relacionados con contidos básicos doutras áreas do currículo.

* Análise da estrutura, contido, léxico e estruturas sintácticas dun texto para identificar o tipo de que se trata: literario, informativo, científico, etc. distinguindo os distintos núcleos de información e as relacións lóxicas de cohesión e coherencia establecidas entre eles (conectores textuais e estratexias de progresión do tema).

* Uso de diferentes estratexias de lectura como a identificación do contido dun texto escrito coa axuda de elementos textuais e paratextuais (tipografía, deseño gráfico, imaxes...), uso do contexto, de dicionarios ou aplicación de regras de formación de palabras para inferir significados e por comparación de palabras ou frases similares nas linguas que se coñecen.

* Lectura autónoma de textos de certa extensión relacionados cos seus intereses superando as limitacións dos coñecementos lingüísticos mediante a utilización de estratexias de comprensión lectora, adecuadas á finalidade da lectura: intensiva, para informarse

minuciosamente; selectiva, en busca dunha información específica; extensiva, lectura rápida dun texto longo; e oceánica, para facerse unha idea global do texto.

* Uso de distintas fontes, en soporte papel, dixital ou multimedia, para obter información co fin de realizar tarefas individuais ou en grupo.

* Producción guiada de textos sinxelos e estruturados, utilizando elementos de cohesión máis complexos (conectores, substitucións léxicas, mantemento de tempo verbal, etc.) para marcar con claridade a relación entre ideas e utilizando adecuadamente a ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas.

* Uso de diversas estratexias de expresión como a planificación, atendendo ao destinatario e ao tipo de texto descritivo, narrativo, instrutivo- que corresponda á intención de comunicación; a xeración de ideas mediante creación de listas, esquemas, remuíños de ideas colectivos...; a textualización, organizando as ideas en parágrafos e encadeando estes con marcadores temporais e lóxicos necesarios, atendendo ao tipo de texto; localización de recursos coma dicionarios; e a revisión do texto, nos aspectos relativos a ortografía, puntuación, orde das palabras e tempos verbais.

* Comunicación persoal con falantes da lingua estranxeira mediante a correspondencia postal ou utilizando medios informáticos (e-mail, chats, etc.), identificando nestes últimos a ausencia de corrección da gramática, a sintaxe e a ortografía debidos á velocidade a á resposta instintiva e impulsiva que xera a súa inmediatez.

* Presentación coidada dos textos escritos, en soporte papel e dixital -uso de marxes, espazos entre parágrafos, maiúscula ao inicio de parágrafo, guións nos diálogos- utilizando as regras básicas de ortografía e puntuación e valorando da súa importancia nas comunicacións escritas.

* Comprensión do sentido dun texto, desverbalización -desligándose da formulación lingüística orixinal- e reexpresión do sentido na propia lingua, explicándoo a un interlocutor próximo, que descoñece a lingua estranxeira, coa finalidade de facer o texto comprensible e garantir a relación fluída entre falantes e culturas.

Bloque 3. Coñecementos da lingua.

Coñecementos lingüísticos.

* Uso de elementos morfolóxicos (substantivo, verbo, adxectivo, adverbio, pronomes, preposición, conectores, ordenadores do discurso (de comezo e de conclusión); de explicación -é dicir, isto é...- de resumo, causa-efecto, exemplificación e condición que permitan recoñecer, formular e organizar enunciados e mensaxes.

* Uso de expresións frecuentes e de locucións idiomáticas, frases feitas, circunloquios e léxico sobre

temas pertinentes para a súa vida diaria e temas relacionados con contidos doutras materias do currículo.

* Uso de antónimos, sinónimos e «falsos amigos», substitución léxica sinxela e formación de palabras a partir de prefixos e sufixos.

* Uso de estruturas lingüísticas e funcións comunicativas asociadas a diferentes contextos propios da súa idade.

* Uso de esquemas textuais básicos relativos a textos narrativos descritivos e instrucionais.

* Recoñecemento e produción autónoma e intelixible de diferentes patróns de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.

Reflexión sobre a aprendizaxe.

* Aplicación de estratexias para organizar, adquirir, lembrar e utilizar o léxico.

* Uso autónomo de estratexias que permiten a adquisición de novos coñecementos, a súa integración na propia competencia e a súa reutilización: memorización, percepción de diferenzas e similitudes entre linguas coñecidas, transferencia.

* Uso de estratexias para producir lingua adecuadamente mediante estratexias de combinación: reconstruíndo o significado dunha secuencia ou ampliándoa ou reformulándoa con elementos coñecidos.

* Organización e uso de recursos para a aprendizaxe como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas ou recursos dixitais e informáticos.

* Análise e reflexión sobre o uso e o significado de diferentes formas gramaticais mediante comparación e contraste coas linguas que coñece ou mediante dedución das regras de análise da lingua estranxeira.

* Participación na avaliación da propia aprendizaxe e uso de estratexias de autocorrección.

* Valoración da capacidade persoal para progresar no coñecemento e no uso da lingua.

* Organización do traballo persoal como estratexia para progresar na aprendizaxe.

* Interese por aproveitar as oportunidades de aprendizaxe creadas no contexto da aula e fóra dela.

* Participación activa en actividades e traballos individuais e cooperativa nos grupais.

* Confianza e iniciativa para expresarse oralmente e na escrita.

Bloque 4. Aspectos socioculturais e consciencia intercultural.

* Valoración da importancia da lingua estranxeira en todos os eidos das relacións internacionais.

* Identificación das características máis significativas dos costumes, normas, actitudes e valores da sociedade cuxa lingua se estuda e respecto por patróns culturais distintos aos existentes en Galicia, obtendo a

información por diferentes medios, entre eles a biblioteca, a prensa, a internet e outras tecnoloxías da información e comunicación.

* Consciencia da propia competencia para axudar, servindo de mediadores entre individuos que non teñan unha lingua común e carezan, por tanto, da capacidade para comunicarse en situacións básicas.

* Interese e iniciativa por comunicarse con falantes ou aprendices da lingua estranxeira utilizando soporte papel ou medios dixitais ou tecnoloxías da comunicación que permiten os intercambios orais e escritos.

* Valoración do enriquecemento persoal que supoñen a relación e a comunicación con persoas pertencentes a outras culturas.

* Interese e iniciativa na comunicación con falantes ou aprendices da lingua estranxeira, utilizando soporte papel, medios dixitais e informáticos.

* Toma de conciencia da diversidade lingüística e cultural europea e aceptación da propia pertenza a esta, evitando actitudes etnocéntricas.

Criterios de avaliación.

* 1 Comprender a idea principal e os detalles máis relevantes de mensaxes orais curtas emitidas de forma clara, breve e organizada, en situacións de comunicación interpersoal ou polos medios audiovisuais, sobre temas concretos e coñecidos polo alumnado, así como sobre temas relacionados con aspectos cotiáns e socioculturais (organización do sistema escolar, da Seguridade Social, das vacacións...), relativos ao país ou países nos que se fala o idioma estudado.

* Con este criterio avalíase a capacidade de alumnos e alumnas para comprender mensaxes emitidos en situación de comunicación cara a cara e que xiren arredor de necesidades materiais, sensacións físicas e sentimentos ou opinións. Así mesmo, preténdese medir con este criterio a capacidade para comprender presentacións sobre aspectos ligados a contidos básicos do currículo da etapa. Valorarase igualmente a utilización de estratexias básicas de comprensión das mensaxes orais.

2. Participar en conversas e simulacións utilizando estratexias axeitadas para iniciar, manter e terminar a comunicación, producindo un discurso comprensible e adaptado ás características da situación.

Con este criterio valórase a capacidade para desenvolverse en conversas con intencións comunicativas básicas diversas (establecer relacións, narrar, dar a súa opinión, describir), utilizando as normas de interacción adecuadas ao rexistro familiar ou neutro derivado do contexto, e as estratexias e os recursos básicos que aseguren a comunicación cos interlocutores (preguntar, pedir que se soletree ou se fale máis amodo...).

Os intercambios comunicativos conterán elementos de coordinación e subordinación básica que poden presentar algunhas incorreccións que non dificulten da comunicación.

Trátase de valorar o uso dos recursos lingüísticos adquiridos e a súa adecuación sociolingüística. Valorarase igualmente a independencia progresiva dos modelos e o interese e iniciativa na comunicación.

3. Comprender a información xeral e todos os datos relevantes de textos escritos auténticos e adaptados, de extensión variada sobre temas traballados na aula e tamén que vehiculen aspectos socioculturais dos países nos que se fala a lingua estranxeira recoñecendo feitos e opinións, identificando, se é o caso, a intención comunicativa do autor, e utilizando as estratexias requiridas pola finalidade da lectura.

A través deste criterio avalíase a capacidade para comprender diferentes tipos de textos escritos (narrativos, descritivos) que traten temas de interese xeral ou relacionados con outras áreas do currículo, aplicando as estratexias de lectura.

Con este criterio tamén se avalía a capacidade para ler de forma autónoma libros, noticias, instrucións, explicacións, etc., de certa extensión, en diferentes soportes e con finalidades diversas: procurar ou comunicar información para a realización dunha tarefa específica, aprender contidos doutras áreas ou por pracer ou por entretemento.

4. Redactar de forma guiada textos diversos, atendendo ao destinatario e ao esquema textual que corresponda á intención de comunicación, coidando o léxico, ás estruturas lingüísticas, e algúns elementos máis complexos de cohesión e coherencia para marcar a relación entre ideas e facelos comprensibles ao lector e revisando o produto final para verificar ortografía, puntuación, orde de palabras e tempos verbais.

Este criterio avalía a capacidade para comunicarse por escrito iniciándose na elección do rexistro adecuado. Os textos presentarán unha sintaxe simple e facilmente comprensible, léxico limitado pero axeitado ao contexto e corrección na ortografía, puntuación, orde das palabras e tempos verbais.

En todos os escritos, avaliarase tamén a presentación clara, limpa e ordenada e a revisión do texto antes de ser entregado. Valorarase, se é o caso, a habilidade no uso dos medios informáticos para a súa elaboración e presentación.

* 5 Reformular na propia lingua o sentido dun texto tanto oral como escrito que conteña temas traballados na aula para facelo comprensible a un interlocutor próximo, que descoñeza a lingua estranxeira e garantir a relación fluída entre falantes e culturas.

Mediante este criterio avalíase a capacidade de mediar, cunha actividade de interpretación informal, cando o receptor descoñece a lingua orixinal. Trátase de valorar a capacidade de desligarse da formulación lingüística orixinal e de explicar o sentido do texto de tal xeito que se poidan evitar malentendidos en un contexto social multilingüe.

6. Usar as tecnoloxías da información e a comunicación de xeito progresivamente autónomo para buscar

información, producir textos a partir de modelos, enviar e recibir mensaxes de correo electrónico e para establecer relacións persoais orais e escritas, amosando interese polo seu uso.

Trátase de valorar con este criterio a capacidade de utilizar as tecnoloxías de información e comunicación como ferramenta de comunicación e de aprendizaxe en actividades habituais de aula e para establecer relacións persoais tanto orais como escritas, sendo consciente, no caso dos chats, do pouco coidado na escritura das frases e da ausencia de corrección da gramática, a sintaxe, e a ortografía debidos á velocidade a á resposta instintiva e impulsiva que xera a súa inmediatez.

As comunicacións que se establezan versarán sobre temas familiares previamente traballados. Tamén se terá en conta se se valora a diversidade lingüística como elemento enriquecedor, a súa actitude cara á lingua estranxeira e os seus intentos por empregala.

7. Na propia lingua, comparar distintos aspectos socioculturais característicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, identificando trazos básicos e evitando os estereotipos, e incidindo nos trazos característicos da cultura galega.

Trátase de avaliar a competencia intercultural, o interese por coñecer a outra cultura e a consciencia do enriquecemento persoal que supón a relación con persoas pertencentes a outras culturas. Valorarase especialmente o coñecemento dalgúns trazos socioculturais, históricos e xeográficos dos países nos que se fala a lingua estranxeira. Dada a dificultade lingüística de expresarse na lingua estranxeira, propóranse actividades de avaliación na lingua propia posto que non é a competencia lingüística a que este criterio pretende avaliar.

Matemáticas.

Introdución.

Desde certo punto de vista as matemáticas son a disciplina máis simple xurdida da creatividade do ser humano. Isto é así porque, por exemplo, para as matemáticas unha bóla de aceiro é só unha esfera, mentres que para a química é un conxunto de átomos enlazados para formar moléculas, cunha estrutura non definitivamente determinada; a física está interesada nas forzas atómicas; para a enxeñaría pode ser unha compoñente dun mecanismo que ten que cumprir determinadas especificacións para que aquel funcione; e quizais o interese artístico estea no reflexo deformado da realidade sobre a súa superficie... Pero a pesar desta idea de simplicidade que estamos salientando aquí, sempre houbo unha gran dificultade para a súa comprensión, motivada, quizais, polo vocabulario técnico propio, a simboloxía empregada e o seu nivel de abstracción.

A presentación lóxica das matemáticas esquece un dos seus propósitos: coñecer, analizar, explicar a realidade e predicir o seu comportamento. Esta vertente integradora de saberes das matemáticas é ignorada por